

a singurătății mele, ca și a luptei mele de a înăbuși aceste sentimente negative – continuă. Lectura, lectura, lectura...”

Vârșnicii au dificultăți auditive, vizuale, de vorbire (după ictusuri cerebrale). Bibliotecarul mai are nevoie de cunoștințe, măcar generale, despre auz, orbire și dificultăți de vorbire... Borges, într-un interviu, povestea:

„Am descoperit că orbesc încetul cu încetul... N-a existat un moment anume. A venit treptat, ca un amurg de vară. Eram bibliotecar-șef la Biblioteca Națională și am început să descopăr că sunt înconjurat de cărți fără litere. Apoi prietenii mei și-au pierdut chipurile. Apoi am descoperit că nu mai e nimeni în oglindă... Apoi toate lucrurile s-au întunecat, iar acum pot să deslușesc doar alb și griul... Două culori îmi sunt interzise: negru și roșu... Orbilor le este interzis întunericul. Eu trăiesc înconjurat de o ceață luminoasă.”

Noi, bibliotecarii BM, suntem privilegiați, avem manualele noastre, ghidurile noastre metodologice și formatorul nostru. Să le recitim! Să le reinventăm! Să le inovăm în beneficiul vârstnicilor.

CUNOAȘTEM TRADIȚIILE DE LA SENIORI

*Viorica MORARU,
șef serviciu, Filiala „Ovidius”*

Biblioteca „Ovidius” e spațiul unde arta a prins contur, unde tradițiile și obiceiurile străbunilor sunt așezate în capul mesei prin livrarea serviciului modern de bibliotecă „Șezători de altădată”.

Acest serviciu a prins contur la începutul lui făurar 2016, având ca formă de activitate șezătorile organizate cândva de strămoșii noștri. Scopul acestor ședințe a fost de a revalorifica obiceiurile și tradițiile populare specifice zonei noastre basarabene.

Serviciul „Șezători de altădată” a adunat în jurul mesei doamne preocupate de artă, de ceea ce le-a învățat mama acasă și de ceea ce trebuie neapărat promovat pentru a nu rămâne în umbră, pentru a continua datina.

Fascinate, preocupate de tradiții, participantele promovează obiceiurile străbunilor noștri, pentru a exista acea continuitate dintre lumea de acolo, din trecut și lumea de aici, preocupată de tot ce e nou.

Prima întâlnire a fost una familiară, una de cunoaștere interpersonală cu doamnele prezente. Meșterul popular, dna Elena Boțan, le-a îndemnat pe toate să-și dezvăluie viața în raport cu arta, cu tot ceea ce știi să faci cel mai bine, cu toate că au alte ocupații de bază. Au stabilit obiective, și-au planificat activitatea, au demonstrat munca mâinilor dibace și s-au încins la final în horă, căci așa e la moldoveni: muncă, cântec, dans și voie bună.

Armonia, voia bună și dispoziția și-au dat binețe la aceste șezători. Doamnele-meșterițe în ale artei, la fiecare întâlnire, aranjau masa tradițional cu mere și nuci, cu plăcinte și bomboane, nici ceaiul din ierburi nu a lipsit, căci așa e la moldoveni – munca sporă, când masa e plină.

Treptat, la grup au aderat alte persoane îndrăgostite de frumos. Și dacă, la început, meșterițele se adunau de două ori în lună, mai apoi au început să se adune săptămânal. În zilele de joi, biblioteca parcă îmbrăca straie noi. Toți am fost fermecați, atunci când doamna Elisaveta Onofreiciuc ne-a frapat privirea cu costumele naționale din Bucovina, din Codrii Cosminului, pe unde Ștefan cel Mare a dus bătălii, costume îngălbenite de vreme, cu o vechime de peste 100-150 de ani, dar și unele mai noi, pe care le-a purtat doamna și fiica ei (căci așa e tradiția: ca fiecare fată să posede un costum național pentru biserică, nuntă și alte manifestări).

Subiectul „Portul popular în Basarabia: confecționarea și croșetarea iei și a cămășilor bărbățești” a adus un farmec aparte șezătorilor. Această temă i-a intrigat pe toți cei prezenți, așa că meșterul popular Elena Boțan nu a stat mult pe gânduri și ne-a condus pe tărâmul culturii cămășii și iei brodate pentru purtarea zi de zi, dar și pentru sărbătoare, cu bundițe și catrințe, cu brâuri și opinci pe care le purtau străbunii noștri de la mic la mare, toate croșetate și prelucrate, în culori deschise pentru celibatari, ceva mai închise pentru familiști, dar toate, absolut toate, prin fir de ață și muncă depusă, descriu localitatea și caracterul celor care le poartă.

Aici seniorii au legat prietenii, care durează până-n prezent, merg în vizite, se susțin când cineva are nevoie de ajutor, sărbătoresc zilele de naștere. O idee frumoasă a fost acceptată unanim de a merge într-o vizită la un Centru de plasament pentru copii. Însă cum să mergi la copii fără daruri? Fiind în plină iarnă, s-au organizat și au croșetat ciorapi, căciulițe, fulare și mănuși. Fiecare și-a arătat măiestria de gospodină, cum știi ele mai bine, și a pregătit cele mai gustoase plăcinte și prăjituri pentru cei mai cuminiți

și frumoși copii. Copiii le-au întâlnit cu multă dragoste și foarte repede s-au atașat de bunicuțe. O parte din ei au legat prietenii frumoase și durabile în timp: bunicuțele mergeau duminica la ei în vizită, apoi plecau împreună la teatru, cinema sau la plimbări prin oraș.

Despre serviciul „Șezători de altădată” s-a auzit în fiecare casă de pe acest meleag. Cei care au conștientizat că aici e și locul lor, nu au ezitat să vină, să fie parte integrantă a Bibliotecii „Ovidius”. Acest zvon delicat și potrivit a răsunat în toată țara grație jurnalistei Zina Izbaș, grație emisiunii „Casa Radio” și partenerului nostru – Radio Moldova. O altă provocare care a prins viață, a venit la invitația jurnalistei de a participa activ în derularea Campaniei „Fii bun ca Moș Crăciun”, organizată de Radio Moldova. Iată aici s-a văzut ce înseamnă o comunitate unită care vrea să schimbe ceva. Spusele dnei Boțan s-au adevărit: „Când veți intra la șezătoare, să vă uitați în oglindă. Și când veți ieși de la șezătoare, să faceți același lucru. Pe cât de simplă e fraza, pe atât de profund e înțelesul: oglinda reflectă cantitatea de cunoștințe, de spiritualitate, cu care am venit, și, bineînțeles, pe cea acumulată, cu care plecăm din bibliotecă”.

La aceste ședințe vin oameni de diferite vârste, cei care sunt mai aproape de spiritul culturii tradiționale. Alții – din curiozitate. Astfel, oamenii pot vorbi față-n față unul cu altul, se cunosc mai bine, glumesc, cântă, spun poezii și, câteodată, încing și câte o horă. Așa trebuie să fie între oameni, e ceva salutar.

Succesul serviciului constă în firea optimistă a doamnelor, care se consideră „o familie” în adevăratul sens al cuvântului. Firul de ață trecut prin atâtea mâini dibace a căpătat conotația de „fir al prieteniei”:

„Sunt Ana Mihailov, pensionară. Am început să frecventez șezătorile organizate la Biblioteca «Ovidius», din decembrie 2018. Am venit aici după ce mi-a povestit despre ele fosta mea colegă de colegiu, Liza Bianchina. Am făcut cunoștință cu participantele la șezători, cu lucrările lor, apoi le-am reprezentat și pe unele dintre ale mele.

La fiecare șezătoare se discută despre diverse teme: despre portul național, bucătăria națională, pregătirea bucatelor (plăcințelor, sarmăluțelor etc.), pregătirea și serbarea sărbătorilor: Anul Nou, Crăciunul, Sfântul Vasile, 1 Martie (Mărțișorul), 8 Martie (Ziua Internațională a Femeii) și altele.

Cu drag ne-am amintit de iluștrii noștri scriitori Mihai Eminescu, Grigore Vieru, Adrian Păunescu, Nicolae Dabija. Am recitat poezii din operele lor. Deoarece venim din diverse raioane de origine, ne-am amintit de obiceiurile străvechi din tinerețea noastră, respectate cu strictețe de mamele și bunicele noastre, care se mai păstrează și astăzi în unele sate din Moldova.

O colaborare fructuoasă avem cu copiii de la Centrul Comunitar de pe str. Grenoble. Am confecționat multe lucrări, care au fost dăruite copiilor. Pe urmă ei au fost în vizită la bibliotecă.”

Prin intermediul acestor șezători, beneficiarii serviciului și-au cultivat propria sensibilitate artistică, au făcut cunoștință cu unele capodopere ale creației popular-artistice ale meșterilor populari din diferite zone ale Basarabiei, au descoperit tehnici de confecționare a unor obiecte de artă decorativă, au demonstrat și au explicat prepararea unor rețete delicioase din bucătăria tradițională.

Pelagheea Șinic: „Niciodată nu m-am gândit că la bibliotecă aș putea lega prietenii la vârsta mea, vârsta a treia. Revin la Biblioteca «Ovidius» pentru socializare, pentru a-mi petrece timpul util, împărtășindu-mi experiența cu cei de-aici. Biblioteca «Ovidius» e a doua mea casă, cu frați și cu surori.”

Astfel își petrec seniorii util timpul lor liber la bibliotecă, dobândind unele deprinderi și tehnici de a croșeta, de a tricota sau de a confecționa țesături în stil național și de a reaminti unele tehnici uitate de generațiile mai tinere.

Impactul acestui serviciu vine din sufletul acestor doamne pasionate și din lucrurile care trec prin mâinile lor, ce au alura autenticului de altădată și tind spre promovarea acestuia în sufletul generației tinere.

SUSȚINEREA ȘI AJUTORUL SENIORILOR PRIN EDUCAȚIE ȘI INSTRUIRE

*Igor FONARI,
doctor în filosofie, psiholog*

În secolul al XXI-lea, educația și instruirea continuă devine un imperativ al timpului. Societatea activă este antrenată permanent în studierea, formarea și aprofundarea anumitor cunoștințe, competențe și abilități atât sociale cât și profesionale. Lumea este în căutare și aceasta se manifestă inclusiv prin internet. Atestăm tendința de înscriere la diferite cursuri atât online cât și offline.